

מארטין בובר
אין נביא בעיר

הוא היה מרוגז מדי כדי לצנזר אותי או את עצמי. כי הגיונו הקר אמר לו להצטרף לחרות, אך עורר-הדין אליאס קוסא, אינו תמיד איש ההגיון הקר.

אנשים

שמונים ואחת

מדינת-ישראל עשירה בתאריכים. ישנם ימיה-ולדת של חילות צה"ל, הנחוגים ברוב פאר ופרסומת. ישנם יובלות של עסקנים מפלגתיים מדרגה עשירית, הממלאים את טורי העתונות. לכל תאריך יש ועדה, תקציב ומנגנון ממלכתי.

השבוע חגגה אישיות ישראלית אחת את יום הולדתה, מבלי שהדבר יטביע אף את הרישום הקל ביותר על חיי הציבור הישראלי. בביתו הקטן בטלביה, ירושלים, ישב הפרופסור מארטין בובר, עת מלאו לו 81 שנה. האיש, הנחשב בעולם כולו לאחד מגדולי המאה ה-20, הישראלי המפורסם ביותר בעולם הערבי, החלים ממחלה, דחה פגישות מפאת חולשה, עסק בעבודתו המדעית. הוא לא היה מאנשי שלומה של צמרת הגמדים.

אין נביא בעירו. אולם הזילזול של יש"ר אל הרשמית באורח החשוב ביותר של המדינה — היה בו תוכן סמלי מדכא לגבי רוח המדינה כולה.

הגבול

בדרום אין כל חדש

התמונה המצטיירת לעיני המדינאים בי"א ובכירות העולם, היא בערך כזאת: ישנו גבול בין ישראל והערבים. בגבול יש מתיחות מתמדת. פעם הורגים הערבים ופעם הורגים הישראלים. לא חשוב מי מתחיל ב"תקרית זו או אחרת. חשוב לדאוג כי ה"תבשיל לא יגלוש מן הסיר הרוותח.

אנשי מועצת הבטחון רגילים, כי כל כמה שבועות מגיע אליהם תלונה מצד זה או אחר. הם בוחלים אף בהזכרת שמו של הגבול הזה, אך יודעים שאין מנוס ממנו. יחסם לשני הצדדים דומה לפסוק המפורסם של הייגריך היינה על ויכוח בין יהודי ונוצרי: "איני יודע מי צודק, אך נדמה לי שגם הרב וגם הנזיר מסריחים."

מצב בדרום פרימיטיבי. פעמיים בחודש שיים האחרונים פנתה ישראל למועצה בת"ל לונדון נגד רע"ם. בפעם הראשונה היה ברור, כי ישראל תפתח בהפגזה תותחנית, ועל כן נתקבלה תמונה של תקרית דו-צדדית. בפעם השנייה היה הצדק הישראלי בולט יותר, כי רק רועה ישראלי נהרג.

אולם בשני המקרים הודקרה לעיני ה"מדינאים טענה אחת, שהושמעה בפי הנציג המצרי וחזרה בפי כמעט כל הנואמים הי"אחרים: מדוע מסרדה ישראל את מועצת הבטחון, אם לא ניצלה אפילו את שרות ועדת שביית-הנשק המקומית?

בפי ישראל לא היה שום מענה. כי ה"תשובה האמיתית היא, כי באחד ממצב-רוחו המפורסמים הכריז ביג'י באופן דראמטי, כי

במדינה

(המשך מעמוד 6)

תמיכת הערבים עלולה להביא את חרות לשלטון. במקרה זה תיחתר למפלגה הקייצוגית רק ברירה אחת: או לחזור בה מכל הצהרותיה התוקפניות, או לגסות ולהגשים הצהרות אלה. "המקרה השני," ציין קוסא בחיך ערמומי, "עלול ללמד את מנהיגי מפלגה זו ואת כל אלה התומכים בקו הציורני הרשמי, לקח קשה מאד." לדעתו של קוסא, יסתיים כל נסיון לסיבוב שלישי, אותו תיווים ישראל, בתבוסה צבאית מידי מדינות ערב המאוחדות.

מיבצע קדש? קוסא משוכנע שביג'י לא היה חולם אפילו להתחיל במבצע זה, לולא היה זוכה לתמיכה מוקדמת של הצרפתים והבריטים. "בן-גוריון יודע את האמת (על יחסיה-הכוחות במרחב)." קובע קוסא, "אבל הוא אינו מעוניין, כי הציבור הישראלי ידע זאת. במקרה כזה, היה הבוחר הישראלי מחליף אותו מיד."

כלי צנזורה. ההסבר שנתן קוסא, אופייני לדעותיו. מדוע, אם כן, חייב הוא לפ"עול למען דעות אלו בעקיפין, באמצעות מפלגה זרה לרוחו, במקום להקים מפלגה משלו שתטיף לרעיונות זרות? גם לכך היה לגבר השנון, שאינו מקמץ בתיאורי גנאי לאויביו האישיים והפוליטיים, הסבר. טען הוא: "אי אפשר לארגן בישראל מפלגה ערבית. למען האמת, אין זכות קיום למפלגה ערבית עצמאית שתפעל בחסדי הממשל-הצבאי — וכל עוד יהיה ביג'י ראש ממ"שלה, יהיה המשטר הצבאי עובדה קיימת." מאידך סבור קוסא, כי מפלגה ערבית עצמאית, תהיה אך לטובת המדינה. מפלגה כזו יכולה לעשות רבות להסרת רגשי ה"שנאה והחשדות הממלאים את לבות שני ה"צדדים." אילו התאפשר קיומה של מפלגה כזו, הבטיח קוסא, היתה יכולה להיות הש"פעתה בישראל ובארצות הערביות עצומה.

העניין נראה לקוסא, באופן אישי, שחיד ביותר. הוא היה עוזב את הארץ ואת ה"מרחב, לו רק היה יכול. אך נכסיו ובניניו קושרים אותו למקומו. למרות זאת, מוכן קוסא להסתכן ולהציע לערבי הארץ לעזוב, במידה ויוכלו. "אני יודע שאין זה פופר לארי," הסביר, "אבל זהו אחד הפתרונות למצב."

ניסיתי לחזור לחרות. קוסא התרחח: "הם כתבו שאני מאוהב בבגין. איזו שטות! הסי"ברתי לעתונאים את דעתי העקרונית על שלום ומלחמה, אבל הם לא הבינו. הם פשוט משקרים בצורה הגסה ביותר." חמתו של קוסא עלתה יותר ויותר. הוא פרץ בשטף של גיפופים כלפי אלה שסילפו את דבריו. אם בתחילת הראיון, בחן כל מלה ומלה שכתבתי, ואף דרש לשנות מלה זו או אחרת, שלא נראתה לו, להתלסס במלה מתונה יותר, הרי שעכשיו לא ביקש דבר.

• תוך שיחה של שעה, חסמיע כיניווי גנאי כגון: כלבים, נבלות, גנבים.

כן, מותק, אני יודעת: תיאדנט משחת השיניים מצחצחת יופי והיא כה טעימה, אבל בכל זאת אל תאכל אותה —

„תיאדנט“ עם Hygleam — יתר לובן, יתר ברק, יתר קסם.

המונעור הנעברי

עקרונות הפעולה השמית

להשיג בקיוסקים הבאים בתל-אביב,

מונחם לוי — רחוב אלנבי, דאר מרכזי

מרדכי — על-יד התחנה המרכזית

פרידמן — אלנבי פינת המלך ג'ורג'

קרונגולד — אלנבי פינת המלך ג'ורג'

רצון — בן-יהודה פינת רחוב גורדון

וינר — רחוב הרצל פינת רחוב פלורנטין

רוזנברג — כיכר המושבות

טופל ובניו — רחוב אחד-העם 24

המחיר: 500 פרוטה